

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ
И НАУКИ УКРАИНЫ

ХАРЬКОВСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ
УНИВЕРСИТЕТ РАДИОЭЛЕКТРОНИКИ

I МЕЖДУНАРОДНАЯ НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКАЯ КОНФЕРЕНЦИЯ
«ПОЛИГРАФИЧЕСКИЕ, МУЛЬТИМЕДИЙНЫЕ И WEB-ТЕХНОЛОГИИ»

International Scientific-Technical Conference
«Print, Multimedia & Web» PMW-2016

ТЕЗИСЫ ДОКЛАДОВ

ТОМ 1

ХНУРЕ 2016

Министерство образования и науки Украины

Харьковский национальный университет радиоэлектроники (Украина)

Национальный технический университет Украины

«Киевский политехнический университет» (Украина)

Украинская академия печати (Украина)

Университет штата Гуанахуато (Мексика)

Ташкентский институт текстильной и легкой промышленности (Узбекистан)

PMW

PRINT
MULTIMEDIA &
WEB

ТЕЗИСЫ ДОКЛАДОВ

1-й Международной научно-технической конференции

«Полиграфические, мультимедийные и web-

технологии» (PMW-2016)

Том 1

Харьков

2016

ВЗАЄМОДІЯ БІБЛІОТЕЧНОГО ТА ВИДАВНИЧОГО ПІДРОЗДІЛІВ ЯК ЕЛЕМЕНТ ІНФОРМАЦІЙНО-ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ВНЗ.

*Аврамова І.П., завідувача відділом, наукова бібліотека ХНУРЕ
Етенко Н.Ю., вчений секретар, наукова бібліотека ХНУРЕ*

Ефективність забезпечення освітнього та наукового процесів вищого навчального закладу (далі – внз) залежить від сполучення та поєднання різних форм діяльності освітньої установи. Університетські видавничі частини володіють технікою, технологією, кадрами, мають авторський актив, поліграфічну базу та забезпечують потреби самих університетів. Виконуючи свої функції, бібліотека в інформаційному середовищі внз є відділенням, що професійно здійснює роль посередника між інформаційними ресурсами та споживачами інформації, при цьому вибираючи, систематизуючи, зберігаючи і пропонуючи найкраще з величезного інформаційного масиву. У бібліотеки та видавничого підрозділу є схожі цілі: забезпечення науково-освітньої діяльності університету виданнями, створення рекламної продукції, участь у формуванні і розширенні електронного контенту, організація доступу до різних видів інформаційних ресурсів.

Фонд наукової бібліотеки (НБ) ХНУРЕ налічує 645 тис. документів. І на сьогодні у ньому майже 53% всіх книжкових друкованих надходжень за останні роки складають навчально-методичні матеріали, які видані редакційно-видавничим відділом (РВВ) ХНУРЕ: методичні вказівки – 4988 назв, 168941 примірників; навчальні посібники та конспекти лекцій – 972 назви, 13703 прим. А загальний контент Електронної бібліотеки (ЕлБ) ХНУРЕ становить близько 20 тис. найменувань (підручники, навчальні посібники, конспекти лекцій, робочі програми, методичні вказівки, монографії, звіти про НДР). На даний час в ЕлБ передано 2225 е-версій (1917 найменувань методичних вказівок, 308 найменувань навчальних посібників та конспектів лекцій), які підготовлені викладачами, навчально-методичним відділом та РВВ ХНУРЕ.

Але треба зазначити, що найчастіше науково-педагогічні працівники видають книжки у видавництвах за межами внз своїм коштом і не прагнуть надавати їх до бібліотеки університету. Авторські права, які декларуються чинним законодавством, з однієї сторони захищають права автора-педагога, з іншої – лишають молодь, що навчається у внз, можливості мати доступ до пропонованої ним же літератури у бібліотеці. Досвід обслуговування літературою університетської спільноти за кордоном (наприклад, в Європі) – це закупівля одного підручника, а потім – створення цифрової копії (методом сканування) для навчання. На сайтах бібліотек/внз викладені підручники, практикуми, задачники; кожен професор на своїй веб-сторінці дає тексти власних монографій, статей. Там вважають, що студенти скачують е-книги, на кожній з яких, як і у нас, стоїть знак копірайту, щоб вчитися (а не перепродавати чужу інтелектуальну власність).

В університетському книговидаванні намічається прискорення переходу від друкованої до цифрової форми, і видавничі підрозділи ВНЗ повинні бути готові до таких трансформацій. Навчальні е-видання різноманітного виду — виразна прикмета й тенденція розвитку видавничої діяльності сучасного ВНЗ. Нині автори припускаються низки помилок як технічного, так і методичного характеру: нехтують ознаками е-видання, чітко визначеними у стандарті ДСТУ 7157:2010: редакційно-видавниче опрацювання, має вихідні відомості й призначений для розповсюдження в незмінному вигляді.

Сьогодні вважається за потрібне, щоб бібліотека ВНЗ: 1) збирала е-копії всіх друкованих видань, що вийшли у ВНЗ, але для широкого використання вони не виставляються, поки йде процес їх легітимізації (оформлення з авторами ліцензійних договорів); 2) в обов'язковому порядку отримувала екземпляри будь-якого (локального або мережевого) е-видання.

За результатами опитувань студентів: вони вже перейшли до навчального е-контенту і воліють при навчанні використовувати е-посібники. Якщо е-видання будуть надходити в ЕлБ або буде організований доступ за допомогою grid-технологій, студенти та викладачі зможуть користуватися ними в електронному залі бібліотеки або через Інтернет (в будь-якому читальному залі з доступом в Інтернет чи вдома).

У 2014 році в ХНУРЕ створено е-ресурс ЕНМК (електронні навчально-методичні комплекси) на сайті наукової бібліотеки. Матеріали, які щойно надійшли від кафедр або РВВ, постійно звіряються з тими, що вже є у базі. За результатами перевірки вони додаються до бази або замінюють застарілі матеріали. Зараз в ЕНМК встановлено лічильники завантажень та організовано авторизований доступ до 4,5 тис. повних текстів по 940 дисциплінам через акаунти користувачів (*@nure.ua).

Шляхами взаємної діяльності НБ та РВВ також є методи та форми довідково-інформаційного забезпечення суб'єктів освітнього та наукового середовища ВНЗ. Видана бібліографічна продукція в ХНУРЕ представлена кількома напрямками:

- персональні бібліографічні покажчики (12 покажчиків у серії «Видатні науковці ХНУРЕ»), що створюються з метою рекламування діяльності вчених, формування іміджу ВНЗ, в якому вони працюють; розсилка покажчиків до провідних бібліотек України допомагає фахівцям в отриманні інформації про те, хто працює в тій же галузі, яких успіхів досягли колеги; за їх допомогою можна відобразити історію розвитку наукових досліджень в університеті за різними напрямками, розкрити фонди бібліотеки, виділяючи спеціалізовані зібрання та колекції;
- науково-допоміжні анотовані покажчики (наприклад, у 2010 році видано «Дисертації, захищені у ХНУРЕ (1965–2010)», присвячений 80-річчю заснування університету); мета створення – відобразити розвиток НДР у ХНУРЕ, простежити її динаміку та різноманітність тематичної спрямованості.

Для проведення бібліотечних занять з інформаційної культури для студентів I курсу всіх форм навчання і спеціальностей РВВ видаються та перевидаються складені співробітниками НБ ХНУРЕ методичні вказівки та кольорові закладки-пам'ятки зі світлинами, інформацією про бібліотечні ресурси та послуги (українською та англійською мовами) для використання на масовій видачі книг або на першOVERесневному квесті.

Таким чином, взаємодія підрозділів ВНЗ таких, як бібліотека та видавничий відділ допомагає вишу реалізувати свої функції у виховному, освітньому та науково-дослідницькому процесах.

Список використаної літератури:

- 1) ДСТУ 7157:2010: Інформація та документація. Видання електронні. Основні види та вихідні відомості: видання офіційне / Укр. наук.-дослідний і навч. центр проблем стандартизації. – Київ: ДЕРЖСПОЖИВСТАНДАРТ УКРАЇНИ. – 2010. – 14с.
- 2) Аврамова И. П. Библиографический указатель как средство отображения научно-исследовательской работы вуза / И. П. Аврамова, Л. Н. Чижевская // Створення бібліографічних ресурсів : проблеми та перспективи : матеріали п'ятих бібліогр. студій 25 квітня 2012 р. / Харк. держ. наук. б-ка ім. В.Г. Короленка; [уклад. Н.І. Полянська]. – Харків, 2012. – С.30–32.
- 3) Грищенко Т. Б. Наукова бібліотека в інформаційно-освітньому просторі ВНЗ. Аспекти інтегральної взаємодії / Т. Б. Грищенко, Н. Ю. Етенко // Вища школа. – 2011. – №1. – С. 59–66.
- 4) Киричок Т. Електронні навчальні видання сучасного вищого навчального закладу: особливості, проблеми та напрями удосконалення / Т. Киричок, Н. Фіголь, Г. Лоза // Вісник Книжкової палати. – 2015. – № 9. – С. 38–40.
- 5) Сукиасян Э. Р. О книгообеспеченности и не только о ней / Э. Р. Сукиасян // Науч. и техн. библиотеки. – 2010. – № 7. – С. 10–17.